

Pochybné praktiky v publikovaní: predátorské publikovanie

2.12.2021

Etický kódex SAV uvádza:

III. Zásady publikovania výsledkov výskumu

5. Výskumní pracovníci nepublikujú pochybným spôsobom a nevyužívajú nedôveryhodné publikačné platformy, ako napríklad tzv. predátorské časopisy.

“

Open access (OA)

Open Access (OA) alebo otvorený prístup je model uverejňovania výsledkov vedeckého výskumu, ktorý zaisťuje okamžitý (on-line) a bezplatný prístup k výsledkom vedy a výskumu.

- ☉ **Zlatá cesta** – časopisy poskytujú čitateľom obsah zadarmo a náklady na publikovanie znáša autor (APC).
- ☉ **Zelená cesta** – články si autor ukladá do otvoreného on-line repozitára v čase jeho publikovania alebo bezprostredne po jeho publikovaní.

Definícia

- Predátorskí vydavatelia/časopisy **parazitujú na myšlienke open access – zlatej ceste**, kedy sa poplatky za publikovanie článku prenášajú na autora.
- Predátorské časopisy a vydavatelia sú subjekty, ktoré uprednostňujú **vlastný záujem na úkor výskumu** a vyznačujú sa nepravdivými alebo zavádzajúcimi informáciami, odchýlkami od najlepších redakčných a publikačných praktík, nedostatkom transparentnosti a / alebo používaním agresívnych a nevyberaných obťažujúcich praktík.

Definícia

- ☉ Títo vydavatelia sa zameriavajú výlučne **na finančný zisk z poplatkov** za spracovanie a uverejnenie článku. Ich cieľom je **zarobiť peniaze, nie publikovať kvalitné vedecké časopisy**.
- ☉ Časopisy vydávané predátorskými vydavateľmi môžeme nájsť aj pod pojmami predátorské časopisy, pseudočasopisy, nelegitímne časopisy, klamlivé alebo podvodné časopisy, pochybné, neetické, sporné (questionable) časopisy.

Predátorské publikovanie zahŕňa

Predátorské časopisy	Predátorských vydavateľov
Predátorské konferencie	Predátorské monografie/autorský mlyn
Falošné metriky	Parazitovanie na názvoch iných renomovaných časopisov
Falošné identifikátory	Ukradnuté identity iných časopisov

Krátka história

- ◎ Beallov zoznam – „čierny zoznam“
- ◎ Termín „predatory journals“ zaviedol Jeffrey Beall, knihovník a výskumník, z University of Colorado, ktorý vypracoval zoznam „potenciálnych, možných alebo pravdepodobných“ predátorských vydavateľov a časopisov v r. 2010.
- ◎ Zámerné publikovanie v takýchto časopisoch za účelom vykázania publikačnej činnosti je obvykle v rozpore s etickým kódexom akademických inštitúcií.

Beallov zoznam

- Od januára 2017 je tento zoznam neaktívny. V súčasnosti je Beallov zoznam dostupný v internetovom archíve a má tieto sekcie:
- Publishers
- Standalone journals
- Hijacked journals
- Misleading metrics
- Kritéria pre zaradenie do Beallovho zoznamu

Typické znaky predátorských vydavateľov

- 1) Časopis zabezpečuje **fiktívne** alebo dokonca **žiadne recenzné konanie**. Články sú k publikovaniu prijímané **rýchlo** bez kvalitného recenzného posúdenia.
- 2) Výška **poplatku** za publikovanie článkov je oznámená po ich prijatí, nie dopredu.
- 3) Články sú prijímané najmä na základe poplatku za vydanie, čiže **publikujú prakticky všetko**.
- 4) Ak sú poplatky známe dopredu, sú často **oveľa nižšie** ako v legitímnych časopisoch.
- 5) Vydavatelia časopisov sa vedcom vnucujú a to tak, že zasielajú agresívne alebo naopak priveľmi lichotivé **e-maily** so žiadosťou o článok alebo členstvo v redakčnej rade.
- 6) V redakčných radách môžu byť **uvádzané mená akademikov** ako ich členov **bez ich vedomia**, bez možnosti odstúpenia. **Uvádzanie rovnakých redakčných rád** pri viacerých časopisoch u toho istého vydavateľa, i keď sa jedná o **rôzne odbory**. Mnohokrát sú v týchto radách úplne vymyslení akademici.

Typické znaky predátorských vydavateľov

- 7) Rozsah časopisu je príliš široký a pokrýva veľa vedných oblastí.
- 8) **Napodobňujú mená a webové stránky** seriózných vedeckých časopisov (názvy časopisov majú podobné, identické názvy, kopírujú webstránky časopisov...).
- 9) Neposkytujú platné, úplné kontaktné informácie alebo uvádzajú o sebe zavádzajúce informácie, ako napríklad nepravdivé údaje o mieste pôsobenia, sídlo vydavateľa nie je možné zistiť. Bežne používajú neprofesionálne e-mailové adresy od verejných poskytovateľov (napr. Yahoo, Gmail).
- 10) Uvádzajú falošné údaje **o impakt faktore či indexovaní v scientometrických databázach** alebo **nesprávne/zavádzajúce údaje o ISSN, DOI**.
- 11) Články alebo stránka vydavateľa obsahujú množstvo typografických a gramatických chýb, často sa objavuje zlá angličtina, najmä pri komunikácii pri preberaní rukopisu.
- 12) Niektoré články môžu byť plagiáty, prebraté z iných časopisov.

Ako spoznáme predátorského vydavateľa a ako sa brániť predátorským praktikám?

- 1) Nespoliehame sa iba na informácie uvedené na webovej stránke časopisu/vydavateľa. Skontrolujeme, či vydavateľ poskytuje **úplné a overiteľné kontaktné údaje**, vrátane poštovej adresy (byť opatrný najmä vtedy, ak sa na stránke nachádzajú len webové formuláre).
- 2) Budíme **obozretní pri e-mailoch**, ktoré lákajú na publikovanie alebo na členstvo v redakčnej rade do časopisu, ktorý nepoznáme.
- 3) **Skontrolujeme**, či sú v redakčnej rade časopisu uvedené **mená renomovaných odborníkov** a ich afiliácie; ak máme podozrenie, pokúsime sa ich kontaktovať, príp. skúsime si vyžiadať ich skúsenosti s časopisom/vydavateľom.
- 4) Overíme si, či má časopis zverejnené **jasné pravidlá recenzného konania, pravidlá týkajúce sa poplatkov za publikovanie, zverejnenú licenčnú politiku**.

Ako spoznáme predátorského vydavateľa a ako sa brániť predátorským praktikám?

- 5) Overíme si, či je vydavateľ členom uznávaných profesijných organizácií ako Open Access Scholarly Publishers Association alebo Committee on Publication Ethics.
- 6) Ak má časopis **impakt faktor** – preveríme v databáze **Journal Citation Reports** (súčasť WoS).
- 7) Ak nemá impakt faktor, je vhodné preveriť, či je indexovaný v databáze **Web of Science** alebo **Scopus** alebo v **SCImago** journal.
- 8) Prečítame si niektoré z publikovaných článkov a zhodnotíme ich kvalitu.

Ako spoznáme predátorského vydavateľa a ako sa brániť predátorským praktikám?

- 9) Časopis si môžeme overiť podľa ISSN na portáli ISSN, ak je v režime open access, tak – v registri ROAD (Directory of Open Access Scholarly Resources).
- 10) Ak časopis tvrdí, že má **DOI** (Digital object identifier), overíme si jeho platnosť na stránke registračnej agentúry DOI. Má tento tvar: <https://doi.org/10.1007/s10805-021-09406-4>
- 11) Nahliadneme do **Beallovho čierneho zoznamu** (resp. do pokračujúcich zoznamov) a/alebo do **bieleho zoznamu DOAJ**.
- 12) V prípade konferencie je potrebné overiť si:
 - organizátora a inštitúcie, ktoré ju zabezpečujú,
 - časopisy, zborníky, kde by mali byť príspevky publikované.

Údaje o časopise, vydavateľovi si môžeme overiť na týchto stránkach:

- ROAD – register platných ISSN
- Directory of Open Access Publishers – Zoznam OA vydavateľov
- Directory of Open Access Journals (DOAJ) – Zoznam OA časopisov, tzv. white list
- Beallov zoznam – black list
- Open Access Scholarly Publishers Association (OSPA) – asociácia združujúca OA akademických vydavateľov
- Committee on Publication Ethics (COPE) – výbor pre etiku publikovania
- Overovanie scientometrických údajov: Journal Citation Reports (IF), Scopus, Scimago.

Iné zoznamy vhodné na overenie kvality časopisu:

- Journal List of quality journals – Publons
- Cabells Scholarly Analytics prináša tzv. Journal Black List and the Journal White List, ktoré sú však spoplatnené
- Dolos list – Blacklist založený teoretickým fyzikom
- BEALL'S LIST of potential predatory journals and publishers** – originál Beallov zoznam + update
- Akademický antipredátor – českého spolku Fórum Věda žije!
- Stop Predatory Journals** – zoznam predátorských časopisov/vydavateľov
- Kscien's list – zoznam vytvorený ako náhrada za neaktívny Beallov zoznam

S čím všetkým sa môžeme stretnúť pri predátorskom publikovaní?

Praktické príklady

Podobné názvy časopisov

- Je potrebné dávať si pozor na názvy časopisov, nakoľko predátorské časopisy, respektíve ich stránky majú veľmi často zameniteľné názvy s inými významnými časopismi, napr. prehodenie slov v názve, pridané slovo, či člen alebo predložka, skratka slova a pod.

RENOMOVANÉ ČASOPISY 	PREDÁTORSKÉ ČASOPISY
Journal of Analytical Toxicology	Journal of Environmental & Analytical Toxicology
European Journal of Sport Science	International Journal of Sports Science
Clinical and Experimental Pharmacology and Physiology	Clinical & Experimental Pharmacology
International Journal of Engineering Science	The International Journal of Engineering and Science

Nepravdivá indexácia časopisu

eČené | journalofscience.net

e - ISSN 2277-3290
Print ISSN 2277-3282

Journal of Science

Available in your browser

ENGINEERING SCIENCE MEDICINE

read more

DOI:10.21276/jos

Usefull Tags

COPYRIGHTS FORM

ABSTRACTING & INDEXING

SALIENT FEATURES

ANTI-PLAGIARISM POLICY

OPEN ACCESS POLICY

Abstracting and Indexing

CROSSREF, DOI, CAS, CASSI (Am Journal (DOAJ), Google Scholar, In Open-J-Gate, Indian Citation Inde (IMSEAR), OAI, LOCKKS, OCLC (W

Under process

Scopus, Elsevier, EBSCO, EMBAS Pubmed, Pubmed Central.

DOAJ

SUPPORT ♥ APPLY SEARCH

SEARCH DOCUMENTATION ABOUT LOGIN

SEARCH

Journals ?

2277-3290 ISSN

SHARE OR EMBED

0 indexed journals

Zavádzajúce metriky- Misleading Metrics

- Dojem prestíže sa predátori snažia dosiahnuť uvádzaním rôznych scientometrických indikátorov, prípadne i klamlivým tvrdením o výške IF a indikátoroch IPP, SNIP a SJR v Scopuse.
- Existujú spoločnosti, ktoré vytvárajú podvodné metriky, ktorými sa snažia dodávať predátorským časopisom viac dôveryhodnosti.
- Príklady podvodných metrick:
 - **IndexCopernicus**
 - **Global Impact Factor**
 - **Journal Impact Factor**
 - **General Impact Factor**
 - **Eurasian Scientific Journal Index (ESJI)**
 - **IMPACT-FACTOR.RU**
 - **Directory of Research Journal Indexing (DRJI)**

JIFACTOR

GIF
GLOBAL IMPACT FACTOR

INDEX COPERNICUS
I N T E R N A T I O N A L

Zavádzajúce metriky 4 typy

- Čisté klamstvá
 - Ide o časopisy, ktoré uvádzajú, že majú impakt faktor a nemajú.
- Kreatívne lži
 - Ide o časopisy, ktoré uvádzajú, že sa nachádzajú v rôznych databázach, indexoch, čo je pravda. Jedná sa o databázy, ktoré boli vytvorené za týmto účelom, aby navodili dojem, že časopis sa nachádza vo významnom indexe. Napr. Global Impact Factor
- Nezmyselné lži
 - Zvyčajne ide o odkazy alebo len obrázky, slová, názvy, ktoré vlastne nič nehovoria a nič neznamenaajú. Sú to napríklad vymenované univerzity, inštitúcie, služby. Ale v skutočnosti tieto mená, pojmy s časopisom nič nespája.
- Biele klamstvá
 - Uvádzanie „indexovania“ službou Google Scholar. Časopisy môžu byť prostredníctvom Google Scholar vyhľadateľné, no nejedná sa o indexáciu z jednoduchého dôvodu - GS nie je zoznam alebo register.

International Advanced Research Journal in Science, Engineering and Technology

A monthly peer-reviewed Online and Print Journal

ISSN Online 2393-8021
ISSN Print 2394-1588

Since 2014

Home About ▾ Authors ▾ * Fee Editorial Board Reviewers Topics Peer Review Ethics Policies Indexing FAQ's Contact

Type DOI or Author Name to Search

7.105 Impact Factor

NAAS Science Journal

Government of India funded agency

+91 7667918914

WhatsApp

Microsoft®
Academic

Falošné identifikátory

- ☉ V súčasnosti sa online článkom vo vedeckých časopisoch, vo svete a tiež už i u nás, začal prideľovať jednoznačný a trvalý identifikátor dokumentov – **DOI** (Digital Object Identifier).
- ☉ V predátorských časopisoch sa môžeme stretnúť s podobne znejúcimi skratkami napríklad: **SOI** (Scientific Object Identifier), či **DOI-ds** (Digital Online Identifier–Database System).

Hijacked Journals – ukradnutá identita časopisu

- ◎ Pojmom hijacked journals označujeme periodiká, ktorým vydavateľ vytvorí falošnú webstránku – takmer identický duplikát webovej stránky dôveryhodného časopisu. Podvodníci sa venujú aj najmenším detailom, preberajú nielen názvy, ISSN, poštovú adresu, ale i jeho metriky. Profil takto vytvoreného periodika sa napríklad líši len vo fakturačnej adrese.

Ukradnutá identita časopisu príklad

Home » ARCTIC Journal

About Arctic Journal

ARCTIC is North America's premier journal of northern research!

Now in its seventh decade of continuous publishing, *Arctic* contains contributions from any area of scholarship dealing and subpolar regions of the world. Articles in *Arctic* present original research and have withstood intensive peer review publishes reviews of new books on the North, profiles of significant people, places and northern events, and topical

Home

Fraudulent journal website

Submitted by melanie on Mon, 2019-04-29 12:01

Be aware a fraudulent website claiming to represent the journal Arctic has been set up by cybercriminals, requesting submissions to extort money from researchers. The fraudulent domain is .org. The journal Arctic can be accessed at <http://arctic.ucalgary.ca/>
Patricia Wells, Editor

ARCTIC Journal

Arctic (ISSN: 0004-0843) is a leading international journal reporting developments and advances in various fields of science and technologies. It publishes original papers, research notes and reviews in English. The Journal is published 12 times a year on monthly basis. ARCTIC also covers some special issues depending on scientific events within the year. Each season will be released in a hard copy format consisting of 3 issues (Print release: Quarterly) with editorials, reviews, original research, evidence based reviews, letters and more. Authors of accepted papers are required to pay a minimum publication charge based upon their paper length and number of the color pages. Only top ranked peer reviewed accepted papers are sponsored by the publisher to be included free of charge. We are happy to announce that the Five-Year-impact factor for ARCTIC Journal is now 1.339 as released by Thomson Reuters.

[SUBMIT MANUSCRIPT](#)

ARCTIC Journal

- HOME
- ABOUT
- AIMS AND SCOPE
- SUBMISSION GUIDELINES
- EDITORIAL
- CONTACT

Journal Citation Reports®

Source: Thomson Reuters Citation Data

Impact Factor: 1.022
5-Year Impact Factor: 1.339
Eigen factor Score: 0.001550
Article Influence Score: 0.541

Indexes:
Science Citation Index Expanded
Scopus
Current Contents - Agriculture, Biology & Environmental Sciences
Zoological Record
BIOSIS Previews

Also Evaluated In:
DOAJ
CIRC
SJR

Languages: English

[LATEST PAPERS](#) [PUBLICATION FREQUENCY](#) [ARCHIVE](#) [POLICIES](#)

Predátorské praktiky u monografií

- Nekalé praktiky zasiahli taktiež do oblasti publikovania monografií. Cieľovou skupinou bývajú študenti vysokoškolského štúdia, doktorandi, postdoktorandi, od ktorých sa vydavatelia snažia získať ich diplomové, či dizertačné práce a publikovať ich.
- Pri pochybných monografiách sa môžeme stretnúť a pojмами ako **autorský mlyn** a **vanity press**. (Tradičný model – kedy si čitateľ platí za knihu).
- Predátorskí vydavatelia kníh s otvoreným prístupom.

Predátorské praktiky u monografií

- Ide praktiky vydavateľov, ktorých biznis modelom je produkcia veľkého množstva titulov v nízkom náklade, čo je presným opakom klasických vydavateľov zameriavajúcich sa na obmedzený počet vydávaných autorov v tisícovom náklade.
- **Autorský mlyn** sa vyznačuje fingovaným recenzným konaním, nízkou úrovňou editorskej činnosti a množstvom chýb z dôvodu absencie odborného personálu. Nízke výrobné náklady v porovnaní s predraženými knihami.
- **Vanity press** – neponúkajú zväčša žiadne recenzné posúdenie, žiadnu kontrolu kvality, ani klasické redakčné práce, kontrolu pravopisu a formátovania.
- Autorské práva si ponecháva vydavateľ a všetok zisk ide jemu.

Predátorské praktiky u monografií

- Najznámejším príkladom je vydavateľstvo Lambert Academic Publishing (LAP), dcérska spoločnosť VDM Verlag.
- Lambert sa špecializuje na vydávanie diplomových prác, ale nepovažuje sa za akademického vydavateľa, pretože iba reprodukuje diplomové práce bez akéhokoľvek redakčného dohľadu, t.j. neuplatňuje základné štandardy akademického publikovania.
- Momentálne ponúka cez Amazon viac ako 100 tic kníh tohto druhu.

Konferencie

Mladí vedci a doktorandi sú lovení nie len predátorskými časopismi, ale taktiež organizátormi pochybných konferencií. Ich cieľom je vyberať od potencionálnych účastníkov **konferenčné poplatky**.

V skutočnosti sa o žiadne vedecké konferencie nejedná, a preto je potrebné si overiť **organizátora a vydavateľa zborníku, časopisu**, v ktorom majú byť príspevky publikované.

Niektorí vedeckí pracovníci vyhľadávajú tento typ konferencií zámerne, nakoľko im umožňujú získať dovolenky, platené univerzitami, v zaujímavých mestách a zabezpečia im ľahké prijatie konferenčných príspevkov.

- Beall mal na svojom blogu [zoznam kritérií](#), ktoré takéto akcie charakterizujú.

Charakteristika predátorských konferencií

- Konajú sa **v turisticky atraktívnych destináciách** (Paríž, Dubaj, Rím, Tokio..).
- V názve používajú všeobecné slová ako world, international ..
- Pozvánky a komunikácia s organizátorom obsahuje **veľa gramatických chýb a preklepov**.
- Pozvánky sú posielané ako **nevyžiadané e-maily** (SPAM) alebo prostredníctvom súkromných správ na sociálnych sieťach (LinkedIn, Facebook atď.).
- Pozvánky sa odosielať z verejného e-mailového účtu bez pridruženia k inštitúcii (Gmail, Hotmail atď.).
- Pozvánka je na konferenciu **na tému, ktorá nezodpovedá oblasti výskumu**, ktorej sa pracovník venuje.
- Konferencia sa zaoberá veľkým počtom tematických okruhov bez akejkoľvek logickej súvislosti medzi nimi.
- **Informácie** o programe konferencie **sú nejasné a často sa menia**. Dôležité dátumy sa často a opakovane menia (zaslanie abstraktov, dátum konferencie, uzávierka registrácie).
- Rýchle prijímanie príspevkov (bez výberového a recenzného konania).
- V prípade zrušenia konferencie nie sú vračané peniaze alebo sú vračané formou kreditu na inú ich konferenciu.
- Organizátor konferencie poskytuje nepravdivé informácie o indexovaní.

Príklady konferencií

- Medzi najznámejšie patrí spoločnosť WASET (World Academy of Science, Engineering and Technology) a spoločnosť OMICS.

Konferencie - WASET

September 2022 in **Prague**

Event Date: September 06-07, 2022
Submission Due: November 16, 2021

September 2022 in **Tokyo**

Event Date: September 09-10, 2022
Submission Due: November 16, 2021

September 2022 in **Singapore**

Event Date: September 09-10, 2022
Submission Due: November 16, 2021

September 2022 in **Amsterdam**

Event Date: September 16-17, 2022
Submission Due: November 16, 2021

September 2022 in **Rome**

Event Date: September 16-17, 2022
Submission Due: November 16, 2021

September 2022 in **Zurich**

Event Date: September 16-17, 2022
Submission Due: November 16, 2021

September 2022 in **Paris**

Event Date: September 20-21, 2022
Submission Due: November 16, 2021

September 2022 in **Lisbon**

Event Date: September 20-21, 2022
Submission Due: November 16, 2021

September 2022 in **Toronto**

Event Date: September 20-21, 2022
Submission Due: November 16, 2021

September 2022 in **London**

Event Date: September 23-24, 2022
Submission Due: November 16, 2021

September 2022 in **Vancouver**

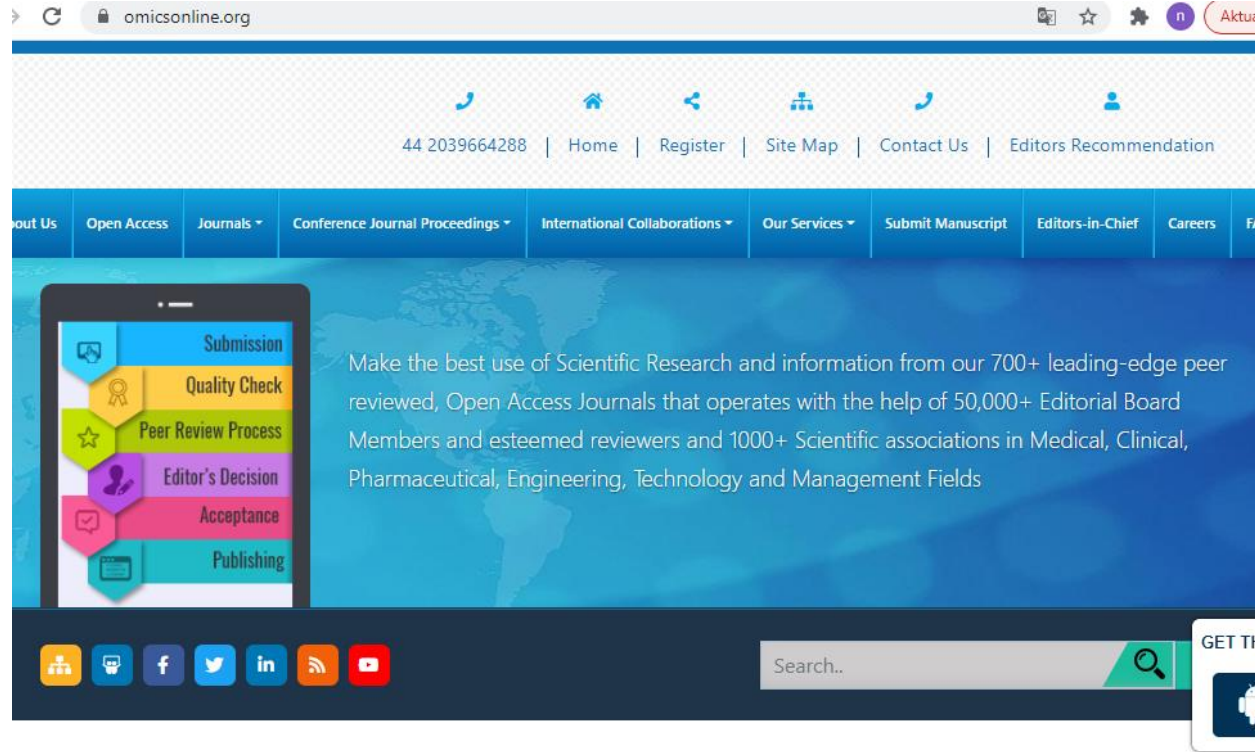
Event Date: September 23-24, 2022
Submission Due: November 16, 2021

September 2022 in **Istanbul**

Event Date: September 27-28, 2022
Submission Due: November 16, 2021

Konferencie - OMICS

Open Access Journals

Scientific Conferences

Scientific Alliance

Šedá zóna

- Vydavateľa, kde nevieme jednoznačne určiť, či sa jedná o pochybného alebo o legitímneho (resp. vykazuje znaky oboch skupín, akademická verejnosť je v názoroch na vydavateľa polarizovaná) môžeme označiť za hraničného.

Príklad

- **MDPI** (Multidisciplinary Digital Publishing Institute):
- vydáva OA časopisy zamerané na široké spektrum vedných odborov.
- 334 časopisov – z toho 86 indexovaných v SCIE – WoS (z toho 73 s IF),
- člen COPE, OASPA (profes. združenia),
- časopisy zaradené v DOAJ, v Nordic List

Príklad

- Kritika vydavateľa MDPI je spojovaná s publikovaním časopisov (napr. Sustainability), ktoré okrem vydávania bežných čísel produkujú nadmerné množstvo špeciálnych čísel.
- Orientácia na zisk a vydávanie veľkého množstva článkov (160 tis článkov za min. rok).
- Celkovo veľký nárast článkov za posledné obdobie.
- Veľmi rýchly publikačný proces – od prijatia článku po uverejnenie: u niektorých časopisoch od 38–50 dní, kým u iných rovnako veľkých časopisoch – v priemere 200 dní.
- Problémy s redakčnou radou u niektorých časopisov.
-
- Update Bealls List – nie je zahrnutý do tohto zoznamu, ale na stránke je výzva na dôkladné zváženie.

Citačné kartely **(iné pochybné, neetické praktiky)**

- Koncept citačných kartelov bol prvýkrát popísaný už v roku 1999 G. Franckom v časopise Science. Ten ich definoval ako skupiny redaktorov a časopisov, ktoré spolupracujú za účelom vzájomného prospechu.
- Táto definícia sa vzťahuje na redaktorov, ktorí používali medzičasopisové citácie na zvýšenie faktorov vplyvu (IF) svojich časopisov. Citačné kartely zasahujú aj do iných vzťahov, napríklad editor k autorom alebo autori k autorom.

Odborné databázy a podozrivé časopisy

- Štúdia Macháčka a Strholca (2021) uvádza, že v Scopuse je 2,8 % článkov predátorských – môže sa to zdať málo, ale ak to pretavíme do konkrétnych čísel, jedná sa o 164 tis. článkov.

Niektoré dôvody, prečo sa predátorské časopisy dostanú do kvalitných databáz:

- Najčastejšie ide o **zmenu kvality časopisu**. Tieto zmeny nastávajú rýchlo a môžu byť dočasné. Časopisu/vydavateľovi nejde o zisk na úkor kvality ako typickému predátorovi, ale o prežitie, dokým tieto problémy prekoná.
- Zabehnutý **kvalitný časopis preberie alebo kúpi predátorský vydavateľ**.
- Vydavateľ vydáva **viacero časopisov, niektoré môžu byť vysokej kvality a niektoré už túto kvalitu dosahovať nemusia**. Ako príklad môžeme uviesť vylúčenie jedného časopisu od vyd. Springer z Web of Science, lebo sa zistilo, že nevykonáva kvalitné recenzné konanie.
- **Redakčné systémy**, ktoré používajú veľké vydavateľstvá neboli/**nie sú dostatočne systémovo zabezpečené** a mohlo sa stať, že boli podsúvané falošné recenzie. Jedná sa najmä o prípady, kedy si autor navrhoval sám recenzentov (a potom si sám napísal recenziu). Ako sa to stalo v prípadoch vydavateľstiev SAGE (články boli spätné stiahnuté), Elsevier, Springer, Taylor & Francis a Wiley.

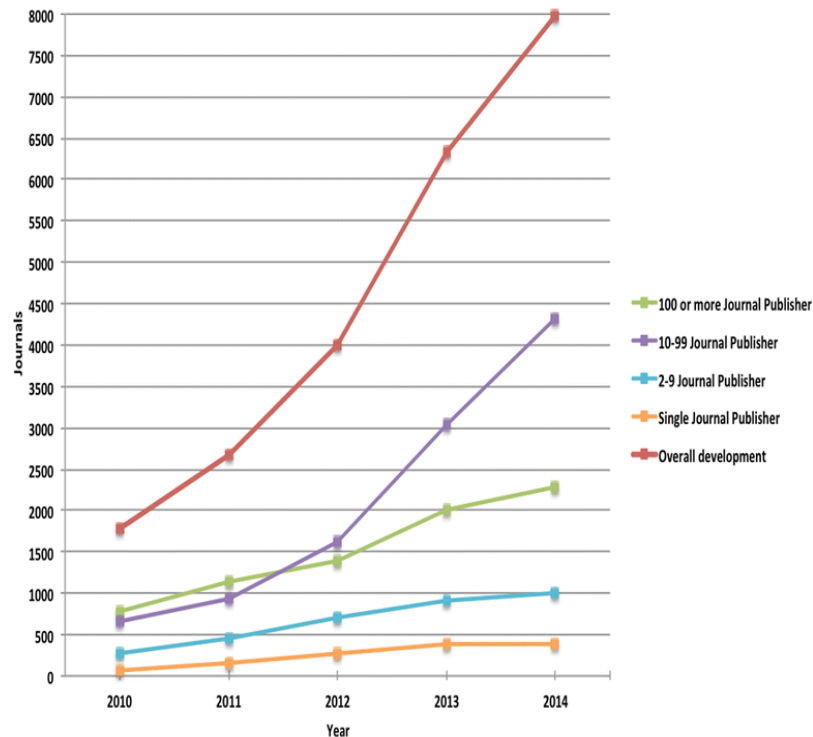
Niektoré dôvody, prečo sa predátorské časopisy dostanú do kvalitných databáz:

- ⦿ **Názor** vydavateľa na vedu **sa môže líšiť** od toho, čo iní považujú za serióznú vedu (príkladom môže byť vydávanie homeopatického časopisu vo vydavateľstve Elsevier, zaradeného do sekcie medicína, indexovaného v Scopus).
- ⦿ Predátorský vydavateľ/časopis je výborný **podvodník** (rovnako ako v bežnom svete – je ťažké ho odhaliť), kritéria pre zaraďovanie časopisov do databáz nie sú dokonalé. Časopis klame, že spĺňa kritéria, resp. spĺňa kritéria „len na oko“ – splnenie niektorých kritérií nie je podrobne skúmané..
- ⦿ Predátorskí vydavatelia sledujú, čo a či sa o nich píše a potom sa dané chyby sa snažia zamaskovať, skryť, upraviť.. Aby ich bolo ťažšie odhaliť.

● V číslach

- V r. 2014 sa odhadovalo, že existuje **8 000 aktívnych predátorských časopisov**, pričom celkový počet **článkov** vzrástol z 53 000 (r. 2010) na **420 000** (r. 2014) (odhadované tri štvrtiny autorov boli z Ázie a Afriky).

- the Cabells Journal Blacklist – uvádza **viac ako 15 000 časopisov** v r. 2021.

Odhadované zisky

- Podľa dostupných štúdií – predátorskí vydavatelia si svojimi podvodmi **prilepšia o čiastku 75-100 miliónov dolárov ročne**. V posledných rokoch zisky z roka na rok stúpajú.
- Pre porovnanie – renomovaní vydavatelia, ktorí články/štúdie zverejňujú poctivo na základe recenzného konania, zarobia približne 224 miliónov dolárov (hovoríme o vydavateľoch publikujúci v režime OA).

Aké sú možné dôsledky?

- ☉ Jeden z prvých dôsledkov sa týka **samotných autorov**.
- ☉ Autor publikovaním v potenciálnom predátorskom časopise môže **ohroziť svoje vlastné dobré meno, povesť a dobré meno, reputáciu inštitúcie** pre ktorú pracuje. Pre renomovaný časopis to môže značiť, že autor je buď neseriózný alebo naivný.
- ☉ **Citovanosť** takéhoto článku je diskutabilná.
- ☉ Autor už nemôže ponúknuť svoje výsledky výskumu inému akademickému časopisu, a tým **znehodnotí vlastnú prácu** a úsilie, ktoré článku venoval.

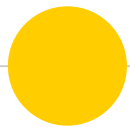
Aké sú možné dôsledky?

- ⦿ Ďalší z dôsledkov môže byť **pre rozvoj vedy samotnej**:
- ⦿ **zamiešanie falošných, či neoverených informácií medzi relevantné poznatky**. Ak sa na falošných informáciách postaví nadväzujúce výskumy, či aplikácia falošných výsledkov do praxe, môže to mať fatálne následky, napr. v medicínskej oblasti.
- ⦿ **Prienik predátorských vydavateľov do renomovaných databáz**, kazí reputáciu týmto databázam a znehodnocuje aj ich obsah.

Iniciatíva Think. Check. Submit.

- ☉ Iniciatíva   zverejnila sériu odporúčaní, ako postupovať pri overovaní časopisov, kníh a kapitol a konferencií.
- ☉ Iniciatíva obsahuje niekoľko otázok, ktoré majú autorovi pomôcť rozhodnúť sa, či je časopis, kniha alebo konferencia vhodná pre publikovanie jeho výskumu.

Ďakujem za pozornosť!

Natália Pastorková

natalia.pastorkova@savba.sk

www.uk.sav.sk

Použitá literatúra

- ETICKÁ KOMISIA SAV. Etický kódex SAV. In *Slovenská akadémia vied* [online]. 2018 [cit. 2020-10-02]. Dostupné na: https://www.sav.sk/index.php?lang=sk&doc=sas-commission&folder_no=141
- <https://openaccess.cvtisr.sk/homepage/publikovanie-formou-open-access/>
- Grudniewicz, Agnes et al. Predatory journals: no definition, no defence. In *Nature*, 2019, vol. 576, pp. 210-212. Available at: <https://doi.org/10.1038/d41586-019-03759-y> (Accessed: 6. October 2020)
- Frances E. Likis. Predatory Publishing: The Threat Continues. In *Journal of Midwifery & Women's Health*. Wiley Online Library. Volume 64, No. 5, September/October 2019. [cit. 2020-10-02]. Dostupné na: DOI: <https://doi.org/10.1111/jmwh.13056>
- LUKÁŠ PLCH – JIŘÍ KRATOCHVÍL. Predátorské časopisy. In *Knihovna univerzitního kampusu MU* [online]. 2017 [cit. 2019-03-28]. Dostupné na: <https://kuk.muni.cz/vyuka/materialy/predatori/>
- LUKÁŠ PLCH – JIŘÍ KRATOCHVÍL. Predátorské časopisy. In *Knihovna univerzitního kampusu MU* [online]. Masarykova univerzita, 2016 [cit. 2019-03-27]. Dostupné na: <http://www.prf.jcu.cz/data/files/370/2281predatorskecasopisy.pdf>
- <https://beallslist.net/wp-content/uploads/2019/12/criteria-2015.pdf>

Použitá literatura

- Plch, Lukáš – Kratochvíl, Jiří. Analýza predátorských znaků publikací jako služba Knihovny univerzitního kampusu. In ProInflow: časopis pro informační vědy, 2018, roč. 10, č. 2, s. 108–129. Dostupné na: https://www.imc.cas.cz/knihovna/predatori_analyza.pdf
- HRDLIČKOVÁ, Lenka. Predátorské časopisy. In Podpora publikování [online], 2020. Ústřední knihovna ČVUT: Praha [2021-05-11]. Dostupné na: <http://knihovna.cvut.cz/podpora-vedy/publikovani/predatorske-casopisy>
- SHAMSEER, Larissa. Potential predatory and legitimate biomedical journals: can you tell the difference? A cross-sectional comparison. In BMC Medicine, 2017, vol. 15, no. 28. ISSN 1741-7015. Dostupné na: <https://doi.org/10.1186/s12916-017-0785-9>
- <https://www.vastuullinentiede.fi/en/publishing/how-avoid-predatory-publications>
- GEORGES, Alexandre. Predatory and pseudo-scientific publishing: A major threat to scientific rigor and research. In *Editage Insights* [online]. Editage, 2019 [cit. 2019-03-26]. Dostupné na: <https://www.editage.com/insights/predatory-and-pseudo-scientific-publishing-a-major-threat-to-scientific-rigor-and-research>
- <https://www.nature.com/articles/d41586-021-00239-0>
- Think. Check. Submit. Dostupné na: <http://thinkchecksubmit.org/translations/slovak/>

Použitá literatúra

- Abad-García, María Francisca. Plagiarism and predatory journals: A threat to scientific integrity. In *Anales de Pediatría*, 2019, vol. 90, no. 1, p. 57.e1–57.e8. Dostupné na: <https://doi.org/10.1016/j.anpede.2018.11.006>
- BUTLER, Declan. Investigating journals: The dark side of publishing. In *Nature*, 2013, vol. 495, pp. 433–435. Dostupné na: <https://doi.org/10.1038/495433a>
- NIŽNÍKOVÁ, Lucia. Odvrátená tvár Open Access alebo Predátorské publikovanie [ppt]. In Ministerstvo vnútra SR [online]. 2016 [cit. 2019-03-28]. Dostupné na: https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/otvorene_vladnutie/opengovweek/opene_education/OGP-Week_OpenEducation_Predatori_Jana-Niznikova.pptx
- Plch, Lukáš – Kratochvíl, Jiří. Predátorské časopisy. [Brno]: Knihovna univerzitního kampusu Masarykovy univerzity, 2016. 48 s. Dostupné na: <https://www.prf.jcu.cz/data/files/370/2281predatorskecasopisy.pdf>
- <https://predatorvsacademator.wordpress.com/2017/01/18/alleged-misleading-metrics/>
- Arctic Journal <https://arctic.ucalgary.ca/about-arctic-journal>
- Predátorský Arctic Journal <https://arcticjournal.org/index.html>
- Author mill <https://kuk.muni.cz/vyuka/materialy/predatori/>
- Vanity press – <https://beallslist.net/vanity-press/>

Použitá literatura

- Your Thesis and the Predatory Publisher. In Bond University Library [online], 2015. [cit. 2019-03-28]. Dostupné na: <https://library.bond.edu.au/news/46287/your-thesis-and-predatory-publisher>
- Dostupné na: <https://journals.asm.org/doi/10.1128/mBio.00411-19> [2021-06-17]
- <https://www.nature.com/articles/d41586-021-00239-0>
- <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs11192-020-03852-4>
- <https://www.emeraldinsight.com/doi/full/10.1108/LR-12-2016-0108>
- LUKÁŠ PLCH – JIŘÍ KRATOCHVÍL. Predátorské časopisy. In Knihovna univerzitního kampusu MU [online]. Masarykova univerzita, 2016, s. 17. [cit. 2019-03-27]. Dostupné na: <http://www.prf.jcu.cz/data/files/370/2281predatorskecasopisy.pdf>
- BROWN, Carolyn. Alleged predatory publisher buys medical journals. In CMAJ, 2016, vol. 188, no. 16. E398. Dostupné na: <https://doi.org/10.1503/cmaj.109-5338>
- MACHÁČEK, Vít a SRHOLEC, Martin. Pod pokličkou Beallových seznamů. In Studie 6. Praha: Národohospodářský ústav AV ČR, 2017. 40 s. ISBN 978-80-7344-412-9. Dostupné na: https://idea.cerge-ei.cz/files/IDEA_Studie_6_2017_Pod_poklickou_Beallovych_seznamu_FINAL.pdf
- Cat Ferguson, Adam Marcus & Ivan Oransky. Publishing: The peer-review scam. In Nature, 2014, vol. 515, pp. 480–482. Dostupné na: <https://doi.org/10.1038/515480a>

Použitá literatura

- GEORGES, Alexandre. Dolos list: List of predatory, parasitic, or pseudoscientific publishers and journals. [online], 2018. [cit. 2019-03-28]. Dostupné na: <https://www.professeur-alexandre-georges.info/homeopathy-1>
- Dostupné: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11192-020-03852-4>
- Shen, Cenyu – Björk, Bo-Christer. 'Predatory' open access: a longitudinal study of article volumes and market characteristics. In BMC Medicine, 2015, vol. 13, no. 230. Dostupné na: <https://doi.org/10.1186/s12916-015-0469-2>
- Cabell's new blacklist. Dostupné na: <https://blog.cabells.com/2020/04/08/the-price-of-predatory-publishing/>
- Obr. – Predatory publishing in Scopus: evidence on cross-country differences: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11192-020-03852-4> [2021-07-16]
- SHAMSEER, Larissa. Potential predatory and legitimate biomedical journals: can you tell the difference? A cross-sectional comparison. In BMC Medicine, 2017, vol. 15, no. 28. ISSN 1741-7015. Dostupné na: <https://doi.org/10.1186/s12916-017-0785-9>
- SIMON LINACRE. The price of predatory publishing. In Cabells, APRIL 8, 2020. [2021-06-18]. Dostupné na: <https://blog.cabells.com/2020/04/08/the-price-of-predatory-publishing/>